

Josef Pecinovský - KUPTE SI SVĚT

Toho dne, kdy jsme dostávali pololetní vysvědčení, nás bylo ve třídě už jen osm. Ostatní nepřišli a já věděl, že už nikdy neprijdou. Paní učitelka Pšeničková nám rozdávala tiskopisy popsané svým pečlivým rukopisem, ale já se na známky ani nepodíval. Můj prospěch mě nezajímal. Báł jsem se toho, že v červnu si pro vysvědčení neprijde už vůbec nikdo. A vůbec celý ten den byl takový smutný, a já snad dokonce spatřil v oku paní učitelky slzu...

Loudal jsem se pomalu domů, kolem mne vládlo to podivné počasí, kterému se pořád ještě říkalo zima, a já téměř nevnímal nevábne odstíny šedi, kterými překypovala příroda i okolní stavby. A tu se mi zrak doslova přilepil k pestrobarevnému zjevení vyvedenému na ploše ne menší než osm krát deset metrů, tedy tak velké, aby zcela zakryla dosud prázdnou stěnu obecního úřadu.

Vím, ta reklama tam byla už nejméně tři měsíce, ale já se na ní pozorně zadíval až dnes... Ve chvíli, kdy jsem si uvědomil, v jak šedivém a smutném světě žiji, kdy jsem pomyslel na to, že už dávno jsme neviděli slunce.

Zůstal jsem stát.

Zíral jsem do fantastické krajiny, plné té nejbujnější zeleně, vysoké trávy, pestrých květín, ztepilých stromů, bzučícího hmyzu... Vím, ten hmyz ve skutečnosti nebzučel, ale už jen ten pohled v uších rozehrál tu nejkrásnější melodii letní louky. V pozadí z mlhavého oparu vystupovaly ostré hřebeny vysokých hor...

Nikdy jsem takový svět ve skutečnosti nepoznal, jen jsem o něm slýchal...

Samozřejmě, bylo mi jedenáct a pro turistiku jsem v té době neměl žádný smysl, ale ten pohled ve mně probudil touhu do tohoto světa se podívat, a nejen to, já jsem tam chtěl žít. Snad týden, dva, celé prázdniny, možná navždy... A tu jsem si vzpomněl na tlustého Aleše Herdu, který už se půl roku vychloubal tím, jak ho rodiče o prázdninách vzali k moři, a že tam viděl hvězdice a ryby a kraby a lastury a žraloky a že jedl ústřice a vozil se na loďce. Kluci se mu smáli, ale já mu tiše a tajně záviděl. Vidět tak moře. Ale tady na reklamě jsem žádné moře neviděl, ale co když je tam za těmi horami...

Lidé, kteří v obci ještě zůstali, se zastavovali a hleděli na tu krásu. Polohlasem si vyměňovali názory a nešetřili obdivem. A především četli velká červená písmena překrývající část úžasné modré oblohy.

KUPTE SI SVĚT...

Pod tím malá adresa a telefonní číslo, a tyhle údaje mě tenkrát nezajímal. Kde by mě napadlo, že i naše rodina by se jednou zmohla na vlastní svět. V té době jsme bydleli u pana Horáčka v podnájmu v jedné místnosti a nejednou jsem slyšel otce pokradmu říkat, jaký že ten pan domácí je vydřiduch.

A tu se odkudsi vynořil do zlatova opálený chlapík. Chvíli jsem přemýšlel, kde vzal tu barvu, když končil leden a slunce se ukázalo naposledy v říjnu, ale brzy se mi mělo dostat vysvětlení.

"Lidičky, věřte tomu, to není podvod! Sám jsem si před časem koupil jednu planetu a nastěhoval se tam s celou rodinou. Připravili tam pro mne celou farmu, a budete se divit, ani to moc nestálo. Příjemné klima, teploty nevystoupí nad pětadvacet a neklesnou pod patnáct ani v noci, žádný obtížný hmyz, ani vosy, ani komáři, a ten vzduch. Čistý, úžasně čistý vzduch. To plíce doslova dýchají samy. A slunce. Krásné, zářivé, jásavé slunce. Být vámi, tak bych neváhal. Dnes už si svůj vlastní svět může dovolit každý. Jen se obraťte na správnou adresu."

Vrhl na nás všechny úsměv plný oslnivě bílých zubů, zamával svalnatou paží a pomalu odcházel.

"A pamatujte si, nejsou tam lidé. Budete tam jen vy," ještě se k nám obrátil a zmizel za rohem.

Pokradmu jsem se podíval, co to udělalo s tou hrstkou dospělých, ale nezdálo se, že by byli touhle reklamní akcí příliš nadšeni. Ale já pochopil, že takový malý červík už i v těchto lidech, co tak dlouho odolávali, zahrnížil.

Ještě jednou jsem se podíval na reklamní obrázek. Kdyby tam tak bylo moře...

Nebylo, ale jak jsem pochopil, těch světů je ke koupi mnoho. V některém z nich určitě bude moře...

Rodiče se mě na vysvědčení ani nezeptali. Na jednu stranu to bylo dobře, paní učitelka Pšeničková tentokrát čtyřkami nešetřila. Otec četl noviny a maminka

studovala nějaké pestrobarevné prospekty. Na pozdrav mi téměř neodpověděli, o tom, že bych dostal nějaký oběd, nebyla řeč. Rychle jsem se odklidil do ústraní, abych tu katastrofu oddálil, a vzal si do ruky učebnici.

Nic to s nimi neudělalo.

Samozřejmě jsem vůbec neviděl na stránky. Jen jsem naslouchal tomu, co ti dva říkají, a věru jsem z toho nebyl moudrý.

"Tahle Kestrída by nebyla k zahození. Hovoří se tu o bohatých zlatých dolech."

"Raději bych měl Umuranu. Čistá voda v potocích, ovzduší obohaceno kyslíkem na dvaadvacet procent."

"A co takhle Ornika. Nekonečné písčité pláže lemované palmami. Vyšší formy života potlačeny, šelmy žádné."

"Nebo Yaramaya? Hovoří se tu o četných hájcích plných těch nejkrásnějších hříbků."

Brzy jsem nabyl dojmu, že se mí rodiče úplně zbláznili. Otec odložil noviny a vzal si jiné. I ty však byly plné inzerátů, a já slyšel ta nejroztodivnější slova. Armaur, Dornida, Kolangu, Artomar, Palenga, Asticara.

Zpozorněl jsem jen tehdy, když se zmiňovali o moři. Už už jsem se chtěl ozvat, že to moře bych rád viděl, ale pořád tu bylo jisté riziko, že si vzpomenu na vysvědčení.

A tak jsem seděl, mlčel, poslouchal, a v mysli se mi vybavovaly ty nejkrásnější představy o světě, v němž není a nikdy ani nebude učitelka Pšeničková. Ale na takový svět nikdy mít určitě nebudeme, když nemáme ani na podnájem u pana Horáčka. To je jen mámivá iluze.

Přesto se matka i otec dokázali hrabat v těch reklamách celé hodiny.

Pak někdo zaklepal na dveře.

Byl to takový drobný pán v černém, docela mi připomínal obchodního cestujícího, který byl u nás minulý týden s vysavači. Toho táta dost nevybíravými slovy vyhodil, tak jsem dychtivě očekával, jak si bude počínat v tomto případě.

Ten pán hned spustil. Otipoval jsem si ho přesně. Ale nenabízel vysavače.

On nám přišel nabídnout svět. Náš vlastní svět.

Postavil na stůl projektor, sundal ze stěny svatební fotku rodičů a začal nám promítat barevné obrázky. To nebylo Španělsko, o kterém nám vyprávěl Aleš Herda. To byly celé, skutečné, nové světy, jak ten pán tvrdil. Nové světy, objevené jen pro nás.

Nabízel nám ráj ne na Zemi, ale ve vesmíru, na planetách, které jsou teď díky novým objevům na dosah ruky, a je jich tolik, že se na každého dostane.

I my na to prý určitě máme, tím spíš, že tu trochu majetku, kterou máme tady, už nikdy potřebovat nebudeme. Usídlíme se tam jistě natrvalo. Zatím nikdo z těch, co si koupili vlastní svět, netoužil po tom, aby žil znovu na Zemi.

Glorasta, Pantrofina, Logobado, Regristra.

Ta slova voněla exotikou a dálkou.

"A kde bysme tam bydleli?" zeptala se náhle matka v malé pauze, kterou ten pán udělal, aby se mohl napít vody.

"Každému postavíme obydlí dle jeho vlastního přání, mohu vám nabídnout z tisícovky modelů," a už se střídaly na stěně bělostné domy se skleněnými střechami, bazénem a skleníkem, nebo i drobné chaloupky podobné okálům a zase vily podobné té, v jaké bydlí pan starosta.

"Moře," vyhrkl jsem. "Musí tam být moře. Chci kraby, lastury, ústřice, ryby, chobotnice, žraloky..."

"Žraloky ne," namítla matka.

"Tak žraloky ne, ale musí tam být velké vlny, aby se dalo surfovat, a taky jezdit na plachetnici, a chci lovit hvězdice a mořské ježky a trilobity a..."

Došla mi slovní zásoba, ale to už se promítalo na stěně mořské pobřeží, lemované girlandou kokosových palm, s nejprůzračnější vodou a vlnami nádhernými a vysokými, s bílou pěnou na hřebeni.

"Tak co byste v tom případě říkali Vistenervě," řekl ten pán. "Je to jedna z nejkrásnějších planet s tisícovkou ostrovů. A je ještě volná."

"Opravdu je to tak levné, jak tvrdíte?" zeptal se nedůvěřivě otec.

"Samozřejmě. I vy si to můžete dovolit. K ničemu se nezavazujete. Otevřu vám bránu na Vistenervu na čtyřiaadvacet hodin, a když se v této lhůtě vrátíte, budeme smlouvu považovat za zrušenou. A když tam budete chtít zůstat, pak smlouva vstoupí v platnost."

"A kolik to bude stát?"

"Téměř nic, jen nám dáte do zástavy váš nemovitý majetek... Ovšem vy nemovitý majetek nemáte, ale to nevadí. Máte jen tento pronajatý pokoj, a starý nábytek. To bude stačit."

Výměnou dostanete planetu a obydlí dle vašeho výběru."

Otec s matkou se na sebe ještě chvíli podívali a pak řekl otec velmi rozvážně, a to se mi na něm líbilo:

"Víte, pane, mi bychom si rádi ten svět vyzkoušeli. Ale potřebujeme si to rozmyslet."

Kdybyste přišel zítra... touto dobou."

"Jak si přejete, pane Kubeši. A tu Vistenervu, tu vám budu rezervovat."

Sklapl prospekty, složil přístroj, a předal nám malý letáček. Byly na něm obrázky z planety Vistenerva.

Když stál ve dveřích, řekl ještě:

"Nezapomeňte, nejsou tam lidé."

A byl pryč.

Na vysvědčení se úplně zapomnělo. Otec s matkou se dali do vášnivé diskuse, zda Vistenerva je ta pravá planeta či zda by si raději neměli pořídit přece jen to Logobado s gejzíry a horkými prameny.

A tu, aniž jsme si všimli, že by někdo vstoupil, za námi zahřímal hlas pana domáciho, který se nevybíravými slovy obořil na otce:

"Kdy ráčíte zaplatit dlužné nájemné, pane Kubeši?"

"Vždyť jsem vám už říkal, pane Horáčku, že výplatu máme až v pátek."

"Ale já do pátku čekat nemohu," odsekl Horáček a jeho masitá tvář naběhla krví, až jsem se začal bát, že to jeho srdce nevydrží. "Právě teď od vás odešel ten agent a já pochopil, že hned zítra chcete zmizet. Dlužíte mi tři tisíce."

"Ale pane Horáčku, ta nabídka je úžasná. Proč to taky nezkusíte?"

"Já nevěřím těmhle reklamním podvodům," řekl pan Horáček, vytrhl otci z ruky prospekt a roztrhal jej na kousky. "Buď zaplatíte, nebo se hned ráno i s tímhle harampádím budete klidit z domu."

Tráskl za sebou dveřmi, až se rozechvěly skleničky v kredenci.

Otec s matkou se na sebe dlouze dívali.

"A nejsou tam lidé," řekl otec. Znělo to rozhodně.

Druhý den ráno otec podepsal smlouvu.

Vzal jsem si s sebou jen malý kufřík, kde jsem měl nejmilejší hračky, rodiče šli nalehko.

Pán od společnosti Kupte si svět tvrdil, že vše potřebné najdeme na místě. Uvěřili mu, zvláště když nás ujistil, že budeme mít postavenou hned na pláži úplně stejnou vilu jako má pan starosta.

Prošli jsme kolem pana Horáčka, který vypadal jako zmrazený špenát. Já si ještě neodpustil udělat na něj úsměšek, protože jsem věděl, že už se určitě nevrátíme, a on mi stačil jen zahrozit. A byli jsme na ulici a ten pán nás vedl přes celé město k obecnímu úřadu, kde visela ta obří reklama. A tu se ukázalo, že nás nikam nepovezou, protože brána do našeho nového světa je uvnitř.

Tehdy jsem svým nedospělým mozečkem nedokázal pochopit, že se může právě uvnitř té nevzhledné barabizny nacházet celý svět větší než naše Země, o jejíž velikosti jsem samozřejmě také neměl žádnou představu. Ale bylo to tak. A nejen to. Podle množství lidí, kteří čekali na odbavení, se do této budovy musely vejít desítky a možná stovky celých světů.

Ihned se nám věnovala hezká slečna v modré uniformě, která se tatínka vyptala na to, jak se jmenuje a kterou planetu si objednal, a vyžádala si od něj kopii smlouvy. Otec ten papír slečně ukázal, a ona se usmála a ohnivě zbarvené rty ukázaly dvě řady bělostných zoubků. A já jsem cítil, že tu slečnu miluji a jen jsem nevěděl, jestli jí to mám říct.

"Ovšem, Vistenerva, překrásný svět. Mohu vám jen blahopřát," řekla a odvedla nás do malé čekárny, kde jsme měli několik minut počkat, než se "uvolní koridory".

Otec s matkou se posadili do drobných křehkých křesílek, ale já zůstal stát, protože jsem byl už dost nervózní. Tolik jsem se těšil, že uvidím moře, mořské ježky a hvězdice a chobotnice, a za chvíli se mi tohle přání mělo splnit. Ale co víc, nikdo si nevzpomněl na moje vysvědčení, nikdo je nechtěl vidět a já je nechal zastrčené doma ve skříni.

A ještě něco - pochopil jsem, že tam, kam se stěhujeme, není vůbec žádná škola a tedy určitě ani žádná paní učitelka Pšeničková.

Konečně se ta naše slečna vrátila, znovu se usmála a pohladila mě po hlavě. To bych za jiných okolností nestrpěl, ale já jsem ji miloval. Vyzvala nás, abychom ji následovali.

Vedla nás dlouhou chodbou, tímtež směrem, kterým předtím mizeli ostatní čekající.

Chodba byla úzká a tmavá a já najednou pocítil podivný, zvláštní chlad, podobný, jaký jsem cítil na školním výletě ve strašické jeskyni. Tehdy mě tam čekali ohavní netopýři, teď jsem se za stejně pochmurných podmínek vydal za mořskými ježky...

A tu mnou cosi začalo hlodat. Jakoby náhlý vítr odvál tu radost, tu touhu, a zbyla jen nejistota. A jen můj dětský mozeček podvědomě cítil, že něco není v pořádku. A zatímco rodiče šli důvěřivě za svým životním snem, moje nohy uvázly snad v blátě, jako kdyby všechno to, co jsem si vysnil, se ukázalo být klamem, jako kdybych ztratil důvěru ve vše, co nám říkala ta barevná reklama, co říkal ten agent a co říkala ta hezká slečna...

Dostal jsem strach.

Nebyl to obyčejný strach. Byl to takový strach, který člověkem prostupuje shora dolů, strach, na který si můžete sáhnout, strach, který je možno zhmotnit.

Ano, ve mně se zhmotnil strach. Strach z neznáma. Neklamné tušení něčeho neblahého.

"Neloudej se tak," řekla mi matka a vzala mě za ruku.

Tam daleko, vpředu, na konci toho, čemu slečna říkala koridor, jsem mohl uzřít něco, co mohlo být písčitou pláží. Zhlédl jsem snad i modravé vlny s bílou čepicí pěny bušící po věčné časy do pláže. Cosi hluboko uvnitř mě nutilo, abych přidal do kroku, abych už tu krásu viděl co nejdřív.

Ale nemohl jsem.

Zastavil jsem se. Matka se mnou zacloumala.

"Tak si pospěš, uvidíš, už tam budeme," a otec mezitím poodešel o tři kroky dál, a pak se ohlédl...

A přestal se pohybovat.

Vyškubl jsem se matce z ruky.

Udělal ještě jeden krok, pak druhý, a pak se i ona ohlédl, aby se podívala, kde jsem zůstal...

I ona znehybněla.

Jako ten pravěký brouk, kterého nám paní učitelka ukazovala zalitého v jantaru.

"Chlapečku, pospěš za svými rodiči," slyšel jsem vedle sebe poněkud nervózní hlas té slečny.

"Táto, mámo, co je to s vámi?" vykřikl jsem plačtivě. "Proboha vraťte se, tam nemůžete, to všechno je... ne, to není žádný svět!"

"S těmihle kluky jsou někdy potíže," řekla slečna a přestala se usmívat. Chtěla mě vzít za ruku, ale já jsem couvl.

"Musíš za tatínkem a za maminkou, tak běž přece. To je váš svět. Koupili jste si jej."

Stále jsem vytřeštěně hleděl před sebe na otce a na matku, kteří se přestali pohybovat, a když jsem jen zlehka natáhl ruku před sebe, cítil jsem, jako kdyby se nořila do medu. Jen tak tak jsem ji vytáhl.

Mořský příboj, který jsem měl skoro na dosah, ten se také zastavil, krůpěje vody zůstaly viset ve vzduchu jako zavěšené na neviditelné niti a já věděl, že už nikdy neuvidím ryby a hvězdice a mořské ježky, protože tam vpředu čeká něco úplně jiného než nám všichni slibovali.

A také jsem vytušil, že už nikdy neuvidím tatínka a maminku.

"Tak buď hodný chlapeček," zkroutila mi ta slečna ruku za záda. Už mi vůbec nepřipadala hezká. Pochopil jsem, že i ona nám lhala, a přestal jsem ji milovat.

"Máte nějaké potíže, Adriano?" ozvalo se za mnou. Blížil se nějaký pán.

"Ten spratek tam nechce, pane Hermane. Děti mají v sobě nějaký zvláštní instinkt, měli byste s tím počítat."

"Tak ho tam strčte, pak se uvidí."

Volnou rukou mě chytila za rameno a už už jsem se octl za bariérou. Byla silnější, ale přece jen trochu nešikovná. Já se v těch desítkách rvaček za školou přece jen trochu otrkal. Teď jsem musel použít nesportovní způsob boje, ale nedalo se nic dělat.

Kousl jsem ji do zápěstí, vyjekla a pustila mě.

"Co to děláte, Adriano, chytte ho," slyšel jsem toho pána, ale to už jsem věděl, že mě slečna Adriana nemůže dohonit. Měla úzkou sukni a vysoké jehlové podpatky, a na těch se moc špatně běhá.

Uběhl jsem asi čtyři kroky, ale nedalo mi to, abych se aspoň ještě jednou neotočil.

A já v tom koridoru teď uviděl už jen tmu. Slečna Adriana zářila na černém pozadí jako anděl pomsty. Držela se za pokousané zápěstí.

Neběžela za mnou, samozřejmě, odhadl jsem si ji dobře. Ten pán chvíli hromoval, pak mi zastoupil cestu, ale i on byl příliš nešikovný.

Brzy jsem se octl v hale, kde čekaly desítky dalších zákazníků, až se pro ně uvolní volný koridor, aby se i oni mohli proměnit v nehybné sochy zalité do neviditelného skla, v marné naději, že se jednou dostanou do svého vlastního světa.

Prosmekl jsem se mezi lidmi a byl jsem na ulici. V našem městečku mě nenajdou, protože znám desítky skryšší...

Pak jsem seděl v našem bunkru zbudovaném uprostřed Studeného hájku, vzpomínal na tatku a na mámu a po tvářích se mi valily slzy jako hráchy.

Teď mi bylo přece jen strašně líto, že jsem nešel s nimi. Třeba to tam nebude tak strašné, třeba se mi jen něco zdálo, třeba ten koridor byl něco jako bludiště.

Ale ten strašlivý pocit, který mě v tom tunelu přepadl, ten byl až neuvěřitelně skutečný.

Tak jsem tam vydržel odpoledne, večer a ještě celou noc, třásl jsem se zimou a hladem a nevěděl jsem, co mám dělat dál.

Až přišlo ráno a já pochopil, že tam nemůžu sedět věčně.

Musím s tím přece něco udělat, někdo musí mámu a tatku vytáhnout z té bryndy, které se říká Vistenerva...

Jako by to už nebylo to městečko, v němž jsem celý svůj zatím krátký život prožil.

Jako by ty domy, které mi vždy připadaly jako nové, udržované pečlivou rukou hospodáře, zešedly. Omítka opadala a tašky spadaly se střeš. Všude se povalovaly odpadky, na ulicích jsem potkával toulavé psy, kteří mi připadali nějak malátní a líní, až jsem pochopil, že jsou nacpaní k prasknutí.

Řezníkův krám byl otevřený a na hácích visely napůl ohlodané kusy masa. Právě tak kolem pekařství jsem mohl spatřit neuvěřitelný ruch těch nejpochybnějších druhů zvěře.

Ale kam se poděli lidé?

Nikoho, či spíš téměř nikoho jsem nepotkal. Jako by seděli doma a báli se vystrčit nos na ulici...

Chvíli jsem se motal kolem školy a ta se mi zdála neobvykle tichá a prázdná, pak jsem ale pochopil, že jsou pololetní prázdniny a proto tady nikoho nezastihnu.

Ale spíš se všichni, skutečně všichni nechali nalákat na koupi svého vlastního světa a teď tam někde uvízli v tom vazkém prázdnu a hledí udivenýma a nehybnýma očima zpět do našeho světa. A tu mě napadla takové zvláštní myšlenka - co když já jsem jediný, kdo odhalil tu děsivou a nepochopitelnou pravdu?

Co když všichni ostatní důvěřující té barnumské reklamní kampani vstoupili za hranici naší planety? Co když já jediný jsem unikl nástrahám těch cizích světů,

kteřé jsou vlastně pastmi. Co mám ale dělat? Vždyť určitě se tam chystají i další...

Musím je varovat, to je mi jasné, ale mám z toho strach...

Postával jsem před policejní stanicí snad půl hodiny, přešlapoval jsem v tom nevlídném počasí na místě ukryt za novinovým stánkem, čepici jsem žmoulal v ruce, protože jsem si ji předběžně smekl a teď jsem se bál, že když si ji dám zpátky na hlavu, už nikdy nenajdu v sobě odvahu překročit ty kované dveře.

Nikdo nechodil dovnitř ani ven, ale svítilo se tam, někdo tam tedy byl, a tak jsem nakonec sebral všechnu odvahu a lehce jsem zatukal.

Nikdo se neozval, a ty dveře byly úžasně těžké, skřípěly ve veřejích, a v chodbě jsem nikoho nenašel, až vzadu, ve služební místnosti, se ozýval jakýsi rachot. Ovanul mě podobný pach jako když tatínek přicházel večer z hospody. Malá lampička stěží rozhánělo pološero. Zakašlal jsem.

"Co je?" zaskuhrala odulá tvář, a já poznal seržanta Bartáka.

"Pane inspektore," sebral jsem všechnu odvahu a spustil jsem, "moji rodiče si koupili svět a včera dopoledne tam odešli a já..."

"No a proč jsi nešel s nima, malej Kubeši?" zabručel seržant. "Zabloudil jsi? Co s tím mám dělat já?"

"Víte, já jsem tam jaksi... nemohl. Ona totiž ta slečna neříkala pravdu a..."

"Hele, Kubeši, víš co? Běž do školy, přihlas se u pana ředitele, tam si s tebou už poraděj."

"Ale já jsem se neztratil. Já vám chci jenom říct, že ty světy..."

"Kubeši, do školy snad trefíš, ne? Já teď nemám čas. Víš, já jsem si ráno koupil Unguranu."

Viděls někdy, jak to tam vypadá? Nekonečné lesy, a té zvěře v nich. Jeleni, daňci, mufloni. Takováhle paroží! To si zastřílím!"

Já si až teď všiml, že místo služební čepice má na hlavě myslivecký klobouk. To mě naštvalo.

"Ale tam žádné zvěř není, nezastřílíte si. Tam není vůbec nic. Copak to nevíte?"

"Kubeši, prosím tě, přestaň votravovat."

A byl jsem venku na ulici, ani nevím jak jsem se tam dostal.

Tak na policii jsem nepochodil, ale já to přece musím někomu říct. Viděl jsem rodinu, rodiče a tři děti, jak šli sveřepě za svým cílem, za svým novým světem. Ale já už věděl, že kdybych jim řekl to, co vím, že mi stejně nebudou věřit.

Mám jít do školy? Za panem ředitelem? Ne, za ním ne, ale paní učitelka Pšeničková, i když mi právě dala čtyřku z matematiky, s tou by snad mohla být řeč. Věděl jsem, kde bydlí.

Odcházela právě z bytu.

"Co chceš, Kubeši," zeptala se takovým divným hlasem, a já v tu chvíli pochopil, kam jde. Nešla do školy, to určitě ne. Šla nalehko a usmívala se.

"Paní učitelko, prosím vás, nechodte tam," řekl jsem vzlykavě.

"Copak se ti stalo, Kubeši," zeptala se starostlivě. "Já vím, ve škole nikdo není, ale pro to přece nemusíš plakat. Do školy už asi nikdo nepůjde, víš. Všichni se odstěhovali."

Určitě jsem nevzlykal proto, že už nikdy nepůjdu do školy. Ale jak mám paní učitelce říct, aby nechodila tam do toho domu?

"Nechodte tam, prosím vás."

Usmívala se a neslyšela mě.

"Běž pěkně domů, Kubeši, a řekni rodičům, ať ti taky koupí nějaký ten svět. Jsou skoro za babku, copak vy o tom nevíte?"

"Ale vždyť my jsme si už svět koupili!" skoro jsem vykřikl.

"Tak co chceš? Upaluj, ať to nezmeškáš."

Chtěl jsem jí toho tolik říct o tom, že to všechno je veliký podvod a strašlivá past, ale ona snad skoro utíkala po schodech, aby nepromeškala tu svoji správnou chvíli a já tam zůstal stát sám se svými starostmi, které si nechtěl nikdo jiný připustit.

A přece tady musí být někdo, kdo by tomu všemu učinil přítrž, a snad by mohl i tátu s mámou přivést zpět. Co jít na obecní úřad, za panem starostou?

Našel jsem tam jenom vrátného, všichni se prý už odstěhovali, a on že taky brzy pojede...

Když jsem vyšel ven, zdálo se mi, že vidím na druhé straně ulice postavu, kterou jsem už znal. Určitě to musel být on, ten pán, co nám prodal Vistenervu. On už tedy ví, že chodím po městě a vyprávím všem o tom, co jsem viděl. Udělal krok směrem ke mně, chce mě tedy chytit a šupem strčit do toho hustého blátivého světa a udělat ze mne nehybnou sochu...

Vzpamatoval jsem se až ve svém úkrytu a ještě dobře dvě hodiny jsem se třásl strachy, že mě tam najdou, než se mi vše rozleželo v hlavě a já jsem pochopil, že mě ten člověk možná ani nepoznal.

Už minulo poledne a já jsem měl čím dál tím větší hlad a nevěděl jsem co, mám dělat, když jsem si vzpomněl na náš byt a na to, že máme v kredenci přece ještě půl bochníku chleba, vždyť matka si na cestu nic nebrala. A tu mě napadlo, že se možná rodiče vrátili zpátky, když viděli, že jsem utekl. A tak jsem pln naděje utíkal domů, co kdyby tam byli, ale našel jsem tam úplně cizí lidi, kteří z našeho pokoje stěhovali ven náš nábytek, házeli ho venku na hromadu, kterou pak polili benzínem a zapálili, a já nemohl dělat nic, ale vůbec nic.

"Kde ty se tu bereš, hochu?" slyšel jsem najednou za sebou. Bylo to první vlídné slovo, které jsem toho dne slyšel. Nikdy bych však neřekl, že bych je mohl vyslechnout od pana Horáčka. A přece to byl on. Smutně hleděl na tu hořící hromadu a teď mi nabízel, že mě u sebe nechá přes noc, a já tomu nemohl věřit. Vždyť to byl on, kdo vlastně přiměl otce k tomu, aby koupil Vistenervu.

Byl jediným z celého domu, kdo se nenechal nalákat na tu lacinou reklamu, a možná, že byl i jediný v celém městě.

Dal mi najíst a poslouchal mé zmatené vyprávění, pak smutně pokýval hlavou a tiše řekl:

"Dej bože, hochu, abys neměl pravdu."

"Proč, pane Horáčku?" zeptal jsem se a znovu se zakousl do velkého krajíce.

"Musíš věřit tomu, že tví rodiče se dostali tam, kam chtěli, musíš věřit tomu, že jim patří celý velký svět."

"Já tomu věřím, pane Horáčku, ale..."

"Copak?"

"Když ono se jim určitě bude po mně stýskat."

"Tak proč nejdeš za nimi?"

"Já nemůžu," řekl jsem po pravdě. "Vy jste to neviděl, co se s nimi stalo. Jako skleněné sochy. Nehýbali se. Jen stáli tam v té chodbě a už mě ani neslyšeli mě. Bojím se, že tak budou stát navždy."

"A řekls to ještě někomu?"

Zavrtěl jsem hlavou.

"Nikdo mi nechtěl věřit, ani paní učitelka, ani seržant Barták."

"Všichni si koupili svět, vid'."

"Všichni, pane Horáčku. A proč vy jste si žádný nekoupil?"

Dlouho přemýšlel, než odpověděl.

"Já jsem doma tady, hochu. Tady v tom domě jsem prožil celý život, tady jsem vchoval dva syny, tady mi zemřela moje Magda... Kdepak ti kluci asi dneska jsou. Psal jsem jim, ale bojím se, že odpověď už nedostanu... A nemysli si o mně, že jsem tak zlý."

Víš, občas jsem spustil na tátu trochu prudší vyřídilku, ale ono to jinak nejde. On chodil trochu víc do hospody než bylo nutné. Ale co, nebudu jítřit nezahojené rány.

Zdá se, že zůstanu sám."

Vskutku, bylo těžké se rozhodnout a koupit si svět. Ale co zbylo lidem, kteří tady zůstali? Samota. Rozhodl jsem se, že pan Horáček tady sám nebude. Kdyby mě chtěl, mohl bych, teda aspoň zatím, zůstat.

Ale o tom rozhodnutí jsem už mu nic neřekl, protože jsem, ještě při večeři, za stolem usnul.

Chytili mě hned ráno. Samozřejmě, že to byl ten agent, kterého jsem viděl před obecním úřadem. Samozřejmě, že mě stopovali, samozřejmě, že o mně věděli. Přišli si pro mně k panu Horáčkovi.

Chudák starý pán se s nimi hádal, že na mne nemají nejmenší právo, ale oni mu zamávali očima smlouvou, kterou podepsal můj tatík. Odvedli mě a ještě mu pohrozili. Pak jsem slyšel, už za dveřmi, jak ten agent říká panu Horáčkovi:

"A proč vy si, dědo, nekoupíte nějaký ten svět?"

Ale to už mě, zmítajícího se jako raněnou ovci, nesli po schodech a hodili mě na zadní sedadlo automobilu.

Dva nemluvní pánové v černém si sedli vedle mě, až jsem si připadal jako sardinka.

Byli to takoví divní pánové. S nehybnými tvářemi podobnými maskám, se skleněným pohledem a tuhými víčky, která za celou tu dobu, co jsem je pozoroval, ani jednou nemrkla.

Auto se prudce rozjelo, a já se jen ohlédl a viděl jsem pana Horáčka, toho laskavého pana Horáčka, jak za námi bezmocně hrozí svou holí.

Nejeli jsem daleko. Vlastně jsem ani neviděl, co to bylo za dům, do nějž jsme zajeli, původně jsem si myslel, že jde o garáž, ale když mě vyvedli z auta, viděl jsem, že jsem v nějakém velkém, ale prázdném hangáru. Ti černí mě však nenechali dlouho rozhlížet a strojovými pohyby mě vedli k nejbližším dveřím, za nimiž jsem uviděl - co jiného.

Už dost důvěrné známé prostředí firmy Kupte si svět...

Ovšem, slečna Adriana se na mne usmívala tím svým pomněnkovým úsměvem, převzala mě od toho agenta, a já se ani nemohl bránit, ani utéct, protože ti dva černí, vysocí jako topoly, šli za námi a bedlivě mě hlídali na každém kroku.

"To jsem ráda, že jsme tě konečně našli, hochu," šveholila slečna Adriana a usmívala se čím dál tím víc. "Už se ti určitě stýskalo po tatínkovi a mamince, vid'."

Nejenže jsem ji nemiloval, já jsem ji teď nenáviděl.

"Kam mě vedete?" bránil jsem se a snad jsem i natahoval moldánky, i když za něco takového bych se za normálních okolností styděl.

"Už je brzy uvidíš, jsou přece tam, v tom vašem novém světě, ve Vistenervě."

"A proč se tedy nevrátili, když viděli, že jsem nešel s nimi. Copak oni nechtěli, abych šel s nimi?"

"Chtěli se vrátit, hochu, jistěže chtěli, ale byli tak okouzleni novým světem, že si jej chtěli nejdřív prohlédnout, a pak, když se chtěli pro tebe vrátit, my jsme jim slíbili, že tě přivedeme."

"Proč mi lžete?" zeptal jsem se tiše. Už jsem neměl sílu ke vzdoru.

"Jak můžeš něco takového říct, chlapče?" řekla slečna Adriana a mně se zdálo, že ta slova vyslovila neobyčejně upřímně, ale to už jsme byli v ústí chodby. Na konci tunelu tentokrát nesvítilo žádné slunce a žádné vlny neolizovaly písčitou pláž. Ani táta s mámou tam nebyli, jen černočerná tma, prázdná a hustá tma, neproniknutelná a chladná a číšel z ní strach.

"Kde jsou táta a máma, slečno Adriano?" zeptal jsem se ještě nesměle, ale ona už neodpověděla, už mě nepotřebovala chlácholit, už přede mnou nemusela hrát žádné divadlo. Jen jsem se ještě ohlédl. Za mnou stály dvě černé kombinézy a před sebou jsem najednou ucítil takový hustý a těžký vzduch, neproniknutelný a nedýchatelný, a já pochopil, že jsem se dostal na hranici cizího světa. Ale vždyť to není Vistenerva!

Ale už jsem se neobrátil, už jsem se nevysmekl. Cítil jsem, jak do mne někdo strčil, snad to byla slečna Adriana, snad některý z těch černých, a já byl najednou uprostřed klihu. Sotva jsem hýbal rukama a nohama a něco mě pořád strkalo dopředu, tam do tmy, kde, jak jsem pochopil, nebylo vůbec nic.

Já jsem se už ani nestačil bránit, ostatně ono to nešlo, jen jsem cítil, jak mi něco svazuje ruce a nohy, jak se skoro nemůžu hýbat, jak mi něco těžkého zavírá oči, až jsem skutečně neviděl nic jiného než tmu a nevím, jak jsem tak dlouho zůstal. Když jsem znovu otevřel oči, viděl jsem, že jsem opět v chodbě.

Neprošel jsem do žádného jiného světa, byl jsem zpátky na Zemi... To jsem pochopil hned, protože jsem zahlédl záda slečny Adriany a těch dvou černých, kteří kráčeli pryč, zjevně spokojeni tím, že mě uklidili.

Nejdřív mě neviděli, ale asi jsem se nějak prozradil, protože se všichni tři ohlédlí a zaraženě se zastavili. A já jsem zaslechl jejich slova:

"Jak se ten parchant z toho transferu vysmekl?"

Tentokrát mě nikdo nepohladil po hlavě, nikdo se na mne neusmíval. Surově mě vzali za ruce a strčili znovu do toho klihu a já cítil ještě větší tlak proti sobě a tak hustý vzduch, že jsem se ani nadechnout nemohl, a jejich ruce mě tlačily dál a dál a já slyšel jejich supění a tlak na celém těle a pak bolest...

Probral jsem se vleže na chladné podlaze a ti tři stáli nade mnou, slečna Adriana celá vyděšená, oba černí s kamennými maskami, a krčili nade mnou rameny. "Ten kluk se nemůže dostat do transferu," řekla napůl zoufale Adriana. "Musíme o tom říct profesorovi."

Odvedli mě zpátky a zavřeli mě do takové malé místnosti, kde nebylo vůbec nic, jen pár hadrů a malé okénko pod stropem, a mně v tu chvíli, ale jen na okamžik, přišlo líto, že jsem přece jen nešel na Vistenervu. No a pak jsem usnul.

Samozřejmě mě nepustili. Věděl jsem, že je to protiprávní věznit tak malého chlapce jako jsem byl já, věděl jsem, že panu Horáčkovi musí být smutno, když je tam tak sám, ale jim to zřejmě nevadilo.

Hned druhý den ráno mě probudili, dali mi snídani, přece jen mi asi nechtěli tolik ublížit, a pak mě odvedli k pánovi v bílém plášti, kterému uctivě říkali profesore.

Byla s ním pořád slečna Adriana, on jí říkal slečno asistentko, když u toho byli jiní lidé, a jenom Adriano nebo drahoušku, když byli spolu sami. Já jako bych tam nebyl, mě brali jen jako objekt k pozorování. A nevšímali si ani jednoho černého pána, který byl pořád s nimi, ale když mu nedali žádný pokyn, tak jen stál a nehýbal se.

Jak jsem brzy pochopil, hlavním úkolem černého pána bylo držet mě, když se mnou něco dělali. Připadal jsem si nejdřív jako u doktora, protože do mě píchali injekce a brali mi krev a strkali mi do krku dlouhé trubičky a musel jsem dýchat do takového kovového válce a měřili mi tlak a teplotu. To pak přestalo, a brzy to kolem vypadalo jako v televizním studiu, protože kolem mě nastavěli spoustu nejrůznějších přístrojů, jimž jsem vůbec nerozuměl. Některé měly obrazovky, na nichž jsem se mohl vidět, a byly tam taky počítače, a oni mě strkali z místa na místo a dávali mi na čelo a na prsa takové divné kovové destičky a koukali na stupnice, na kterých mrkaly zelené číslice, a pak nad tím rozumovali.

Když už si mysleli, že toho nakoumali dost, tak mě vždycky odvedli do chodby a pokusili se mě strčit do tunelu, až už jsem si na to zvykl a bral jsem to jako běžnou léčebnou kúru. Měl jsem z toho vždycky velikou radost a mohl jsem se jim drze smát do očí, protože transferem jsem neprošel, ať dělali co chtěli.

To trvalo asi šest dní, a když jsem chtěl něco říct, tak mě vždycky okřikli, abych nezdržoval, a pak mě ten černý pán chvíli podržel, abych sebou moc necukal, ale to jsem vůbec neměl v úmyslu, protože utéct jeho svalům nebylo vůbec možné.

Jednoho dne se pan profesor díval na matnou obrazovku, hladil slečnu Adrianu na prsou, a pak najednou řekl:

"Myslím, že jsme na to přišli. Podívej, tady, ten první transfer změnil polaritu kší mezonů. Brána je pro něj neprostupná."

"Myslíš, že by stačilo ho transformovat?"

"Nejsem si tím jist. Chování kší mezonů v polaritě H plus je nepředvídatelné. Ale kolapsary, ty by snad zabraly."

"Nebude to příliš tvrdé? To musíme to štěně mocí mermo rvát na druhou stranu? Nemůže zůstat v rezervaci?"

"Může, samozřejmě, ale on je zatím jediný dosažitelný exemplář, pro něhož je transfer neprostupný. A já jsem prohlásil, že ho na druhou stranu dostanu, i kdyby mě to mělo stát kariéru."

"Profesore," řekla náhle Adriana úředním tónem. "Já se bojím jiné věci."

"Jaké?"

"Že v tom nejsou žádné kší mezony ani obrácená polarita. Já si myslím, že ten kluk tam na druhou stranu prostě - nechce."

"Samozřejmě, že tam nechci," po dlouhé době jsem promluvil.

"Nech toho," okřikl profesor černého pána, který mi chtěl ucpat ústa. "Pokračuj, hochu."

"Nechci tam, protože jste mi všichni lhali. Tam není jiný svět. Tam není nic!"

"A odkud to všechno víš?"

"Protože jsem viděl, co jste udělali s mámou a tátou. A to se nedělá."

"Co jsi viděl?"

Když už jsem byl v ráži, tak jsem mu pěkně popsal, jak mí rodiče úplně znehybněli, a trochu jsem si poplakal, když jsem si vzpomněl na matčin zvláštní pohled.

"Takže tys viděl..."

Víc neřekl. Chvilí přemýšlel.

"Adriano, ten kluk byl na druhé straně transferu. On se odtamtud vrátil, protože tam nechtěl být. Možná, že máte pravdu. Transfer je za běžných okolností z druhé strany prakticky neprostupný."

"A zase mi lžete!" křičel jsem. "Říkali jste, že jste mluvili s tatínkem a maminkou a že..."

Víc jsem toho neřekl. Černého pána tentokrát neokřikli.

Profesor se se mnou zabýval ještě asi tři dny. Ještě třikrát mě přivedli k transferu, a dokonce jsem na druhé straně mohl vidět hory a moře a lesy a palmy, a oni mi tvrdili, že je to Vistenerva, ale já jim nevěřil, a také jsem transferem neprošel.

Většinu času jsem pobýval ve svém malém vězení, seděl jsem a nic jsem nedělal, protože jsem neměl ani žádné hračky, ani knížky, ani učebnice.

Bylo to dlouhé, neuvěřitelně dlouhé, a mě bylo čím dál tím víc smutno, a tu se mi v mé dětské hlavičce začalo stýskat po světě, po jakémkoli světě, jen kdyby byl trochu jiný než ty čtyři bílé stěny. Chtěl jsem také vidět někoho jiného než nehybné tváře a černé stejnokroje. Chtěl jsem vidět lidi, chtěl jsem za panem Horáčkem, ale za ním mě nepustili, a tak jsem jednoho dne, kdy jsem měl zvlášť truchlivou náladu, řekl, že chci jít za svými rodiči na Vistenervu.

Tu se mi v hlavě něco rozběsklo a já pochopil, že se skutečně těším na to, až proniknu transferem a dostanu se do toho světa, který bude jenom můj a taky mámy a táty.

Slečna Adriana, které se viditelně ulevilo, mě vedla zase tím dlouhým tunelem, a tentokrát s námi nešli ti černí strážci ani profesor, a mně bylo tak nějak lehko u srdce, že jsem úplně zapomněl, co mě tam v tunelu může čekat.

"Tak jsme tady, hochu," řekla najednou slečna Adriana a my stáli v tunelu, za námi dlouhá chodba a před námi černá tma.

"Ale slečno Adriano," řekl jsem trochu vyplašeně, "to přece není Vistenerva."

"Je, hochu, tam před tebou je Vistenerva."

"Ale já ji nevidím."

"Když ji uvidíš, uvidíš také své rodiče, začneš se bát a budeš chtít jít zpátky."

Jako kdyby mě tahle věta už neměla vylekat.

"Proč bych je neměl vidět?"

"Hochu, průchod transferem trvá dlouho, snad desítky let, ale pro toho, kdo jím prochází, je to jen zlomek vteřiny, ten si to ani neuvedomí."

"A jak je to možné?"

"Nevyptávej se mě na věci, kterým nemůžeš rozumět. Musíš prostě věřit tomu, že tady před tebou je Vistenerva, a stačí ti udělat tři kroky, a budeš na mořské pláži."

"Ne," řekl jsem se zatátnými zuby. "Nevěřím vám ani slovo. Nepůjdu dál, dokud neuvidím, že je to skutečně ta planeta, na kterou odešli táta a máma."

"Zatracený kluku," sykla slečna Adriana a pak řekla cosi podivného, snad neznámým jazykem.

Před mýma očima začaly náhle kolovat světy. Střídaly se tu pohledy do nejroztodivnějších krajin, ale já brzy téměř nic nevnímal, protože pohled do každého světa se otevřel jen na mizivý zlomeček vteřinky a okamžitě byl vystřídán jiným. A já spíš tušil, ne viděl, jako kdyby v každé té pootevřené bráně stáli nehybní lidé, strnulí stejně jako táta a máma...

Slečna Adriana držela v ruce nějakou krabičku, z vycházel tenoučký červený paprsek, který mizel v neznámu, až najednou některé ty světy přede mnou vydržely o chvilku déle, interval střídání se prodlužoval, a nakonec jsem před sebou skutečně spatřil ten pohled, na nějž do smrti nezapomenu.

Vykřikl jsem zděšením.

"Věř mi, chlapče, tohle je jen statický obraz, tví rodiče už jsou dávno tam, kde chtěli být..."

Ale já zíral na svého otce a na svou matku, a málem jsem propukl v pláč.

Ano, byl jsem odhodlán jít za nimi, i kdyby zůstali stát na místě, už jsem i uvěřil slečně Adrianě, jak je to s tím zpomalením času v transferu, ale nikdy mě nenapadlo, že uvidím to, co uvidím.

Měl jsem v paměti obrázek matky, která se za mnou ohlížela, když jsem se jí vysmekl z ruky a vrátil jsem se z transferu zpět. Ale teď... Matka stála nehnutě na místě, otec vedle ní, ale rukou, kterou vztahovala ke mně, teď ukazovala někam před sebe, tam, kde se o mořská skaliska tříštily vlny, a její hlava se opět obrátila vpřed...

Prožil jsem několik měsíců, oni za tu dobu udělali snad jen dva kroky, ale ty stačily, aby na mne úplně zapomněli.

Stál jsem ohromen a neschopen slova.

A právě tak jsem byl od tohoto okamžiku opět neschopen projít transferem, i když mě slečna Adriana poprvé uhodila.

Zavřeli mě opět do mého vězení a už si na mne nikdo ani nevzpomněl. A já jsem jen čekal a čekal. A nevěděl jsem na co.

Trvalo to dlouho, až jednoho dne mě opět vyvedli ven a strčili do velkého dlouhého černého auta, kterým jsem už jednou jel, ale tentokrát se mnou jel jen jeden černý pán, který vůbec neodpovídal na moje otázky.

Vyjeli jsme a já mohl takovým uzoučkým okénkem, zvláštní škvírkou, vidět ven. A tak jsem viděl, že kolem už není vůbec žádné město, že ho úplně zbourali, ale nebyly tam ani žádná pole, ani lesy, a nejeli jsme po silnici, protože všude mi to připomínalo jen a jen škvárové hřiště.

Nebyl tam nikdo z lidí. Neviděl jsme zvířata, stromy, lesy, pole.

Všude jen chodili ti černí pánové, jeden vypadal jako druhý, a zdálo se, že nemají nic na práci, a ta černá nekonečná rovina se táhla až k obzoru.

Jeli jsme a jeli, až najednou jsem uviděl vysoké hory a taky les a potok, a tam jsme zastavili, černý pán otevřel dveře a vystrčil mě ven. A odjel.

Za ním se zavřela závora a všude kolem byly výstražné červené patníky a nápisy, že se nemá nikdo přibližovat.

Ale mně se tam nelíbilo, tak jsem chtěl utéct a najednou jsem znovu narazil na hustý prázdný prostor, stejně jako v transferu. Ale tentokrát jsem přece chtěl utéct, chtěl jsem projít, ale ani tady se mi to nepodařilo.

A tak jsem tam zůstal. A brzy jsem potkal lidi. Skutečné lidi, žádné černé nehybné figuríny. Smáli se, mračili, zlobili se, pracovali a veselili se, nebylo jich moc, ale byli to lidé. Muži, ženy i děti.

Asi po dvou dnech, když se o mne nikdo nechtěl postarat, a já měl hlad a žízeň, jsem potkal pana Horáčka, a on měl moc velikou radost a já se hned nastěhoval do jeho malé chatrče, kde bydlel úplně sám, a hned mi bylo lépe.

Bydlel jsem v té chatrči ještě devět let, než jsem se stal dospělým a než pan Horáček zemřel.

Samozřejmě, že to byla rezervace.

Původně prý jedna z mnohých, ale postupem času už jedna z mála a nakonec, po letech, jediná. Poslední rezervace s posledními lidmi.

Byli jsme poslední lidé na Zemi.

Samozřejmě toto byla jen naše domněnka, žádnou jistotu jsme neměli, ale naše dohady byly velmi opodstatněné.

Každý rok přijel autobus, vystoupil z něj agent společnosti Kupte si svět a začal křičet a hulákat a vybízet nás všechny, abychom neváhali a koupili si každý pro sebe nějaký nový svět. A vždycky třicet, čtyřicet, ale jednou i sto lidí odjelo a opět nás ubylo.

Pak se začali objevovat noví lidé, a my jsme se od nich dověděli, že jsou z jiných rezervací, a tam už jich zůstalo tak málo, že se nevyplatilo ty rezervace udržovat a proto prý je pochyтали černí pánové a odvezli je k nám.

Nebudu unavovat popisem toho, jak jsme v té rezervaci žili. Měli jsme všechno, kromě jediného. Nesměli jsme se pohybovat se ve světě, který nás zrodil a který patřil nám, lidem. Nemohli jsme rezervaci opustit, ať jsme se sebevíc snažili; nebyli jsme hlídáni, takže nebylo možné přelstít strážce. Naše rezervace prostě najednou končila, dál jsme jít nemohli a ani jsme dál neviděli. Byla světem uzavřeným do sebe, a jen tehdy, když nám přišli nabízet nové světy, se pro ně a pak pro některé z nás otevřela brána.

Ale kdo to byli ti tajemní oni?

Teď, když už jsem měl víc rozumu, kdy jsem se zbavil dětských emocí a byl jsem schopen, ač zcela nevzdělán, nad stavem věcí uvažovat, jsem se odvažoval domýšlet ty nejodvážnější hypotézy. Ale právě proto, že jsem nic neznal a nic nevěděl, jsem nic domyslet nedokázal.

Když umřel pan Horáček, zůstal jsem definitivně sám. Mrtvé jsme nepohřbívali. Jednoho dne zemřeli a druhý den bylo jejich tělo pryč, a nikdo nikdy neviděl, že by je někdo odklízел. Tak to bylo i s panem Horáčkem. Večer vydechl naposled a ráno bylo jeho lůžko prázdné. A týž den přijel autobus, kdesi daleko se otevřela brána a vystoupili z něj tři černí.

Agent tentokrát nepřijel, jen ty tři černé figury.

Mluvíli jednotvárným hlasem, huhňavým a těžko srozumitelným jazykem nám oznamovali, že máme poslední šanci koupit si vlastní svět. Od této chvíle prý už nikdy nepřijedou a ten, kdo dnes zaváhá, zůstane prý v rezervaci navždy.

"Nejsou to lidé," řekl kdysi pan Horáček, a já jsem teď viděl, že měl pravdu. Ale kam jsme tedy měli zařadit ty černé figuríny? Nevěděl jsem to a nevěděl to ani nikdo z těch, kdo se mnou v rezervaci ještě zůstal.

Bylo nás málo. Neuvěřitelně málo. Nejenže většina z nás už podlehla nátlaku a odjela do svých světů, ale navíc se nerodily děti. Bylo mi jasné, že tato rezervace vymře.

Cítil jsem se přesto jako zrádce, když jsem nastupoval do autobusu a odjížděl do neznáma, a téměř jsem se ani neodvažoval podívat do tváří těch, kteří zůstali a vytrvali na místě. Poslední lidé na Zemi.

Já měl být tedy posledním člověkem, který Zemi opustí.

Po letech jsem se dostal mimo rezervaci, po letech jsem opět viděl náš svět.

Ale on už nebyl náš. Černá nekonečná rovina, posázená štíhlými konstrukcemi připomínajícími televizní antény, černé postavy, na nichž nebylo nic lidského.

Lidštější byl snad ten autobus, kterým nás vezli tím světem zmaru a zkázy. Lidštější proto, že on jediný byl snad ještě výtvozem člověka. Ten černý a odcizený svět, ten už člověku nepatřil, přestože na modré obloze svítilo stále stejné slunce.

Těžko bylo odhadovat rychlost, protože pohyb v té jednotvárné rovině ani nepůsobil dojmem jízdy, těžko bylo odhadovat čas, když jsem už dávno přestal potřebovat hodinky.

Ale nikdy mě nenapadlo, že by mě slečna Adriana mohla ještě poznat. A přece tomu tak bylo.

"Tak co, hochu, už sis to rozmyslel?" šveholila jako tenkrát před lety a já na ni hleděl jako opářený, protože zůstala úplně stejná jakou jsem ji choval ve svých představách.

Nezměnilo se na ní vůbec nic. Ona jediná na mne působila jako člověk. Musela přece být člověkem... Copak by se stroj dokázal takhle usmívat?

Lehce jsem pokynul hlavou, snad v tom pohybu zbylo něco z tehdejšího vzdoru.

"Ale dnes musíš chtít, chlapče. Dnes máš poslední šanci."

Ani mi nevadilo, že mi tyká a říká mi říká chlapče, přestože mi bylo jistě víc než dvacet. A mně se zdálo, že je teď stejně stará jako já. Jako kdyby nezestárla.

Je jedním z nich, to je pravda, ale není černá. A kdysi mi dokázala dát pohledek.

Přirozeným lidským pohybem.

"Prozradte mi, slečno Adriano," řekl jsem. "Jste člověk?"

Na přímou otázku jsem čekal přímou odpověď.

"Proč bych neměla být?" neztratila úsměv z tváře.

"Protože ti černí, co jim sloužíte, ti nejsou lidé."

"Proč myslíš, že jim sloužíme?"

"Nemyslíte, že je čas přestat mi hrát divadlo? Měl jsem dost času přemýšlet o tom, co se tady stalo. Na nic jsem nepřišel, jen mi vyvstaly v hlavě stovky otázek. Ale vše se odvíjí od vaší odpovědi. Proto mi odpovězte - jste člověk nebo ne?"

Lehce přikývla.

"Tak proč jste si nekoupila svět jako ostatní? Proč jste zůstala tady, proč děláte tuhle práci, když byste mohla žít v ráji, který jste tak horlivě propagovala?"

"Nic jsem nepropagovala, jestli sis toho nevšiml. Vodila jsem lidi do transferu, to bylo všechno. Propagandu měli na starost jiní."

"Odbočujete. Proč jste si nekoupila svět?"

"Nikdy mě to ani nenapadlo..."

"Myslíte? A není tomu náhodou nějak tak, že jste si nekoupila svět proto, že víte, co čeká lidi tam na druhé straně? Není tomu tak, že víte, že lidi tam čeká smrt? Přece je zřejmé, že ti, kdo vstoupili do transferu, se proměnili v obyčejné dvojrozměrné obrázky. Nikdo nikdy z transferu nevystoupí. I já se za chvíli proměním v takový obrázek, Adriano. Ale věčně budu mít před očima vaši tvář. Vaši krásnou a mladou tvář. Kdysi jsem vás, jako malé dítě, tajně miloval. Ale jen chvíli. Nechtějte, abych o vás ztratil úplně všechny iluze. Vy víte, co čeká lidi na druhé straně. Řeknete mi to? Prozradíte mi, v čem je ten háček?"

"Slibuji ti, že na druhé straně najdeš skutečně ten svět, který sis vybral."

"Odpovídáš vyhýbavě, děvče," přistoupil jsem na její způsob hovoru. "Škoda. Myslel jsem si, že na tebe budu mít lepší vzpomínky."

Podívala se na mne takovým divným, ale skutečně lidským pohledem. Jistě, byla z masa a kostí, neměla nic společného se strojovými pohyby černých masek.

Opět jsme kráčeli nekonečnou chodbou, tentokrát mlčky, a nevedla mě za ruku. Černé stíny nás nedoprovázely: Pochopitelně, nebylo toho třeba. Neměl jsem už kam utéct.

Otvírala se přede mnou jen jedna cesta.

"Chceš na Vistenervu?" zeptala se tiše.

Mlčky jsem přikývl.

Dálkovým ovládáním regulovala průměty do všech možných světů. Nevěděl jsem přesně, jak ten mechanismus pracoval, ale bylo zřejmé, že v jedné bráně jsou snad tisíce možných cest. Trvalo asi dvě minuty, než Adriana našla tu správnou.

Pohled na Vistenervu se téměř nezměnil. Mořské pobřeží, palmy, příboj. Zářivé tropické barvy. Radost pohledět.

Ty dvě postavy se poněkud vzdálily. Za těch devět let ušli otec a matka snad čtyři kroky. Ani v této chvíli se neohlédli. Hleděli před sebe a šli do svého světa.

Za ty roky se mi téměř vymazala z paměti jejich podoba. Nemohl jsem si vzpomenout, jak vypadali, jaké měli hlasy. Ale věděl jsem, že stačí udělat několik kroků, a budeme zase spolu. Věřil jsem Adrianě v tom, že průchod trvá jen pár vteřin.

Ale chtěl jsem mít záruku, že mě nic zlého nečeká. Chtěl jsem mít jistotu, že se budu moci zase vrátit zpět, snad jednou, až zase na Zemi zavládnou jiné poměry.

Nečekala to.

Prudce jsem ji uchopil do náruče. Byla člověkem, byla děvčetem. Lehká jako pírkó.

Ani se nestačila bránit.

"Nedělej to!" vykřikla ještě, ale to už jsem se i s ní ponořil do vazké atmosféry transferu.

Pokud jsem chtěl rodiče dohonit, nesměl jsem jít jako oni, musel jsem běžet. Se zmitajícím se břemenem v náručí.

Jeden krok. Druhý. Třetí.

Zaryla mi nehty do ramene. Nedbal jsem na to.

Ovanul mě horký dech cizího světa. Rodiče náhle někam zmizeli, ale já pochopil, že už prošli transferem a jejich čas se prudce odlišuje od mého.

Ještě krok, a stál jsem v písku.

Postavil jsem Adrianu na pláž. Jedna z vln olízla naše nohy.

"Cos to udělal?" šeptala vyděšeně.

"Vzal jsem si tě s sebou, děvče. Potřebuji tě. Pokud jsi mi nelhala, můžeme se pohodlně vrátit zpět. A pokud ne, pak sis svůj osud sama zvolila. Zůstaneš tady s námi."

Stála bledá jako stěna. Nevěděla, co by měla říct.

"Kde se tu berete?" ozvalo se najednou za mnou. Poznal jsem hlas své matky. "Ten pán nám říkal, že tenhle svět budeme mít sami pro sebe, a teď je tady nějaký cizí chlap a nějaká... Ale to jste vy, slečno, vy jste šla s námi, promiňte.... A tohle je..."

Matka stála a bedlivě si mne prohlížela.

"To je můj syn?"

Přikývl jsem.

Měli jsme svůj svět. Jmenoval se Vistenerva a mohl být skutečným rájem.

"Tak mi slečno, ukažte tu vilu," řekl otec, který snad ještě nepochopil, že jeho syn během minuty zestárl o tolik let.

"Není tady žádná vila," řekla tiše Adriana. "Ani tenhle svět není váš."

Odhodila do písku dálkové ovládání a rozšlápala je sandálkem. Byl to poslední předmět, který nám připomínal zaniklou civilizaci.

A tu se náhle na pláži začínali objevovat lidé. Ve dvojicích, ve trojicích, ale i v celých rodinách. Různě oblečení, různých ras, tmavé i světlé pleti.

"Ty světy, to byl podvod, viď?" zeptal jsem se Adriany, zatímco matka zděšeně vykřikla.

"Nejsou žádné světy, je jen jeden."

Adriana přikývla.

"Tys to věděla, viď..."

Na to nebylo třeba odpovídat.

"Odpustím ti, když nám opět otevřeš cestu zpět na Zemi. Nejen nám čtyřem, ale i té spoustě nešťastníků."

"Nikdy nenajdeme cestu zpět na Zemi. Nejde to. My totiž na ní jsme."

"Ale vždyť jsi říkala, že tohle je Vistenerva."

"Pro někoho Vistenerva, pro někoho Ungurana, pro jiného zase Dornida, Kolangu nebo Artomar."

"Jen jeden svět? To má být ten ráj? Pak se ale dostaneme domů velmi snadno, nemyslíš."

Možná stačí přeplout oceán."

"Oceán možná, ale ne ty statisíce let."

"Jaké statisíce?"

"Jsme v roce dvě stě padesát tisíc před Kristem. Původně se měla brána otvírat tak, aby zákazníci přicházeli do svých světů v intervalu sto let, aby se nikdy nesetkali."

Pak černí usoudili, že tahle starost je zbytečná. A tak do tohoto času, i když ne na toto místo, přijde celé lidstvo..."

Pláž pode mnou se propadla jako by byla živá. Ležel jsem v písku a mořská voda mi omývala celé tělo, a mě vůbec nenapadlo, abych se sháněl po krabech a mořských jezcích a hvězdících a lasturách a chobotnicích a žralocích...

Lidí na pláži přibývalo.

Nevím, koho jako prvního napadlo vzít do ruky kámen a hodit jej. Nevím, kdo jako první vyrobil luk a vyslal ostrý šíp proti jinému člověku. Nevím, kdo jako první uplatnil v boji proti druhému kamenný nůž. Jisté však je, že lidstvo se doby vzniku své vlastní civilizace už nemělo dožít.

ilustroval Jan Štěpánek